

ZAKON O MIRENJU - PRAVNI OKVIR ZA MIRENJE

Preopterećenost hrvatskih sudova velikim brojem predmeta imala je za posljedicu njihovu neučinkovitost i prateće nezadovoljstvo građana brzinom i kvalitetom pružanja pravne zaštite. Započeta reforma pravosuđa već je polučila određeni broj značajnih izmjena i dopuna postojećih¹ i donošenje novih zakona, među koje svakako treba svrstati Zakon o arbitraži² i Zakon o mirenju. Donošenjem Zakona o mirenju zakonodavac je stvorio dodatne pretpostavke za brže, jeftinije i kvalitetnije izvansudsko rješavanje sporova između stranaka, na njihovo obostrano zadovoljstvo i uz zadržavanje njihovih dobrih odnosa i u budućnosti.

1. 1. Područje primjene Zakona³

Hrvatski sabor je na svojoj sjednici održanoj 1. listopada 2003. donio je na prijedlog Vlade Republike Hrvatske Zakon o mirenju (u daljnjem tekstu: ZM), koji je objavljen je u Narodnim novinama broj 163. od 16. listopada 2003., te je stupio na snagu 24. listopada 2003. ZM uređuje mirenje u građanskopravnim sporovima. Riječ je o sporovima iz područja trgovačkih, radnih i drugih imovinskopravnih odnosa i u stvarima u kojima stranke mogu slobodno raspolagati, ako za neke od tih sporova posebnim propisom nije nešto drugo određeno, dok se odredbe Zakona o mirenju ne mogu primijeniti na statusne sporove.

1. 2. Pojmovnik⁴

Mirenjem (posredovanjem, medijacijom, concilijacijom) se smatra svaki postupak, bez obzira na njegov naziv, u kojem stranke nastoje sporazumno riješiti svoj spor uz pomoć jednog ili više izmiritelja koji strankama pomažu postići nagodbu, bez ovlasti da im nametnu obvezujuće rješenje.

Izmiritelj (posrednik, medijator, concilijator) označava jednu ili više osoba koje na temelju sporazuma stranaka provode mirenje.

Organizacija za mirenje je pravna osoba ili tijelo pravne osobe koja organizira postupke mirenja.

Naš zakonodavac nije prihvatio u svijetu uvriježene pojmove medijacija i medijator, već ih je zamijenio mirenjem i izmiriteljem, držeći ih najbližim uobičajenom hrvatskom izričaju.

Prva organizacija za mirenje u Republici Hrvatskoj - Centar za mirenje, osnovana je dana 17. srpnja 2002. pri Hrvatskoj gospodarskoj komori. U istom pravcu postoje inicijative na strani Hrvatske udruge poslodavaca, Hrvatske odvjetničke komore, Hrvatske obrtničke komore i dr. Već određeno vrijeme veoma dobro radi Služba za izvansudsko rješavanje radnih sporova pri Vladinom Uredu za socijalno partnerstvo u RH⁵.

¹ Zakon o parničnom postupku, Ovršni zakon, Stečajni zakon i dr.

² Narodne novine broj 88/2001.

³ Članak 1. ZM.

⁴ Članak 2. ZM.

⁵ Vidjeti sadržaj veoma dobre web stranice - www.socijalno-partnerstvo.hr

1. 3. Pokretanje mirenja⁶

Za pokretanje postupka mirenja potrebno prethodno sklopiti sporazum o mirenju. Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, mirenje počinje prihvatom prijedloga za pokretanje postupka mirenja, koji se podnosi u pisanom obliku. Smatra se da je prijedlog za mirenje odbijen, ako se druga stranka u roku 15 dana od dana kad je primila prijedlog za provođenje mirenja, ili u drugom roku za odgovor naznačenom u prijedlogu, ne izjasni o prijedlogu. Prijedlog za pokretanje mirenja smatra se uredno dostavljenim ako je dostavljen na adresu prijavljenog prebivališta, odnosno sjedišta protivne stranke ili punomoćnika te stranke.

1. 4. Imenovanje izmiritelja⁷

Stranke sporazumno određuju hoće li mirenje provoditi jedan ili više izmiritelja⁸ i tko će se imenovati za izmiritelja, a imenovanje izmiritelja obavlja se prema pravilima o kojima su se stranke sporazumjele. Ako se stranke ne mogu sporazumjeti o broju ili osobi, odnosno osobama izmiritelja, mogu zatražiti da broj izmiritelja odredi i da ih imenuje organizacija za mirenje ili neka treća osoba (u nastavku teksta: tijelo za imenovanje). Ako stranke ne zatraže drukčije, tijelo za imenovanje imenovat će samo jednog izmiritelja koji se imenuje iz redova sudaca koji sude u građanskim ili trgovačkim sporovima, ili odvjetnika.⁹ Pri imenovanju izmiritelja, tijelo za imenovanje dužno je voditi računa o okolnostima spora te o potrebi da izmiritelj bude neovisan i nepristran, zatim o svojstvima koja on treba imati, uključivši i potrebu da se u međunarodnom mirenju imenuje izmiritelj čije je državljanstvo različito od državljanstva stranaka u sporu.

1. 5. Djelovanje izmiritelja¹⁰

Izmiritelj je tijekom postupka mirenja dužan djelovati nepristrano i postupati jednako sa svakom od stranaka u sporu. Osoba kojoj se ponudi imenovanje za izmiritelja dužna je otkriti sve okolnosti koje bi mogle dati povoda opravdanoj sumnji u njezinu nepristranost i neovisnost. Nakon imenovanja, izmiritelj je dužan priopćiti takve okolnosti strankama čim za njih sazna, ako to već prije nije učinio. Ako niti jedna stranka, nakon što sazna za netom navedene okolnosti, odmah ne zatraži imenovanje drugog izmiritelja, tada gubi pravo da to poslije učini, kao i pravo da zbog tih okolnosti osporava pravnu valjanost radnji koje je izmiritelj poduzeo, odnosno radnji koje su uz njegovo posredovanje poduzele stranke.

Povjerenje, objektivnost i nepristranost koje izgradi izmiritelj kod stranaka tijekom postupka mirenja, najjače je oružje za postizanje uspjeha u mirenju.

⁶ Članak 3. ZM.

⁷ Članak 4. ZM.

⁸ Praksa djelovanja više izmiritelja (koomedijatora) pokazala se uspješnom u veoma značajnim i kompliciranim sporovima, u kojima uz to sudjeluje više stranaka, njihovih odvjetnika, vještaka i sl., jer je na taj način moguće podijeliti uloge i zadaću izmiritelja. U tim slučajevima za uspjeh mirenja pokazalo se presudnim djelovanje uzajamno uigranih izmiritelja.

⁹ U zemljama s višegodišnjom praksom mirenja pokazalo se da je pretežiti broj izmiritelja pravne struke, o čemu je naprijed više rečeno. Odatle zasigurno i odluka našeg zakonodavca da izmiritelji prije svega budu najiskusniji pravnici, suci i odvjetnici. Međutim, ako se stranke drukčije dogovore, tu ulogu može ovisno potrebi obavljati i osoba bilo koje druge struke, posebno ako je spor između stranaka vezan upravo uz područje te struke.

¹⁰ Članak 5. ZM.

1. 6. Provedba mirenja¹¹

Mirenje se provodi se na način o kojem su se stranke sporazumjele, a o čemu one mogu sklopiti pisani sporazum.

U praksi zapadnih zemalja koje već imaju značajna iskustva o mirenju za uspjeh mirenja pokazalo se veoma značajnim sklapanje sporazuma o mirenju. Naime, ovaj sporazum daje osnovu izmiritelju u trenucima kada zbog bilo kojeg razloga stranke "posustanu" u zajedničkim naporima upravljenim ka rješavanju spora, podsjetiti ih na prava i obveze kojih su se sporazumom prihvatili pridržavati tijekom postupka (uzajamno slušanje, poštivanje, ne upadanje u riječ, sporazum o troškovima mirenja, i sl.).

Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, izmiritelj mirenje provodi na način koji smatra prikladnim, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, zahtjeve stranaka i potrebu za brzim i trajnim rješanjem spora. U svakom slučaju izmiritelj će pri vođenju postupka mirenja zadržati pravičan odnos prema strankama. Ako stranke nisu odredile postupak mirenja, izmiritelj je ovlašten na prikladan način primjenjivati odredbe Zakona o parničnom postupku, posebno u odnosu na pozivanje, dostavu poziva, rokove i sl. Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, izmiritelj može bilo kada tijekom postupka iznositi prijedloge o nagodbi kojom bi stranke mogle okončati spor, uključujući i tekst takve nagodbe.

Izmiritelj će u pravilu, djelovati u nazočnosti obiju stranaka. U slučaju ako samo s jednom bude komunicirao u pisanom obliku, primjerak toga pisanog sastava mora u isto vrijeme dostaviti drugoj stranci. O razgovoru koji se odnosi na predmet spora, koji je obavio samo s jednom strankom, bez odgađanja mora obavijestiti i drugu stranku (čl. 8. ZM).

Citirana odredba čl. 8. ZM zaslužuje posebnu pozornost, jer držimo da je u posljednjoj rečenici sročena pomalo nezgrapno. Naime, mogućnost izmiritelja obaviti razgovore s strankama i na odvojenim sastancima, daje mu snažno oružje za uspjeh postupka mirenja. Ovo stoga što stranke u samostalnom razgovoru s izmiriteljem, dakle, bez prisutnosti protivne stranke, mogu slobodno izlagati o svojim "skrivenim" stavovima, interesima, željama, o kojima ne mogu slobodno govoriti pred drugom strankom, a bez osjećaja o slabljenju njihovog pregovaračkog položaja. Tako dobivene informacije olakšavaju izmiritelju zadaću u naporima upravljenim ka približavanju stranaka njihovom zajedničkom rješanju spora. Stoga se ovu odredbu preporučuje tumačiti kao obvezu izmiritelja obavijestiti drugu stranku o činjenici održavanja odvojenog razgovora s prvom strankom, ali i ne o sadržaju tog povjerljivog razgovora. Sadržaj odvojenog razgovora s jednom strankom izmiritelj može prenijeti drugoj stranci samo u dijelu u kojem mu to dopusti stranka s kojom je na taj način razgovarao.

Na skupnim sastancima tijekom mirenja najčešće sudjeluje pet osoba - dvije stranke, njihovi odvjetnici i izmiritelj. Odvjetnici u mirenju nastupaju kao pravni savjetnici strankama i ujedno kontroliraju je li se postupak i konačni sporazum kreće u okvirima prava. Pored odvjetnika postupku medijacije mogu biti nazočni i eksperti (vještaci) iz područja na koje se odnosi spor. U svakom slučaju, dosadašnja praksa pokazala je da manji broj osoba u mirenju daje veće šanse za postizanje brzog i povoljnog rješenja spora.

U slučaju kada je u postupku mirenja samo jedna od stranaka zastupana po punomoćniku, izmiritelj treba upitati drugu stranku želi li i ona angažirati punomoćnika ili je suglasna nastaviti postupak bez njega.

¹¹ Članak 6., 7. i 8. ZM.

1. 7. Okončanje postupka mirenja¹²

Mirenje se okončava:

- a) sklapanjem nagodbe,
- b) odlukom izmiritelja da se postupak mirenja obustavlja, donesenom, u pravilu, nakon što je o tome strankama bila dana mogućnost da se izjasne, zbog toga što daljnje nastojanje da se postigne mirno rješenje spora više nije svrhovito,
- c) pisanom izjavom o okončanju postupka koju su stranke uputile izmiritelju, ili
- d) pisanom izjavom o odustajanju od postupka mirenja koju je jedna stranka uputila drugim strankama i izmiritelju, osim ako u postupku i nakon odustanka jedne stranke sudjeluju dvije ili više stranaka koje su voljne mirenje nastaviti.

Mirenje se okončava i ako se nagodba ne postigne u roku 60 dana od dana prihvata prijedloga za pokretanje mirenja. Ovaj se rok pisanim sporazumom stranaka može produžiti još za najviše 60 dana.

Na zahtjev stranaka, izmiritelj će sudjelovati u oblikovanju i izradi nagodbe. Nagodba koja se sklopi imat će svojstvo ovršne isprave ako potpiše stranaka na njoj ovjeri javni bilježnik.

Zakonodavac se opredijelio samo za jedan od mogućih oblika postizanja ovršnosti nagodbe postignute u mirenju, očito držeći ga najbržim. Mislimo da nema zapreke takav sporazum osnažiti ovršnošću stavljanjem postignute nagodbe na sudski zapisnik – izvanparnična sudska nagodba,¹³ ili traženjem ovršnosti postignute nagodbe pred arbitražnim sudom.

Praksa mirenja pokazala je da izmiritelj treba što manje osobno sudjelovati u sastavljanu teksta nagodbe, jer na taj način postoji velika izvjesnost da će barem kod jedne od stranaka dovesti u pitanje svoju nepristranost. Stoga se izmiritelju preporučuje da pomaže samo strankama i potiče u njihovom zajedničkom postizanju nagodbe, što je ujedno i njegova osnovna uloga.

1. 8. Dužnost čuvanja tajne – povjerljivost mirenja¹⁴

Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, izmiritelj je dužan čuvati kao tajnu, u odnosu na treće osobe, sve informacije koje se odnose na postupak mirenja, osim ako ih je prema zakonu dužan priopćiti. Izmiritelj odgovara za štetu koju je prouzročio kršenjem navedene obveze. Bez pristanka stranaka izmiritelj ne smije svjedočiti o činjenicama koje je saznao od stranaka tijekom postupka mirenja, neovisno o tome je li taj postupak okončan sporazumom ili ne. Navedene odredbe na odgovarajući se način primjenjuju i na stranke, te na druge osobe koje su u postupku mirenja sudjelovale u bilo kojem svojstvu, pod uvjetom da su za dužnost čuvanja povjerljivosti informacija znale ili morale znati.

1. 9. Ograničenje korištenja dokaza u drugim postupcima¹⁵

¹² Članak 9. i 10. ZM.

¹³ U Nizozemskoj stranke imaju mogućnost podnošenja sporazuma na potpis sucu kako bio dobio snagu sudske nagodbe odnosno izvršne isprave. Stranke najčešće ne koriste te mogućnost nakon što su uspješno na obostrano zadovoljstvo okončali postupak medijacije, jer takav zahtjev dovodi u sumnju sklopljeni sporazum i rađa eventualno novo nepovjerenje.

¹⁴ Članak 11. ZM.

¹⁵ Članak 12. ZM.

Stranka u postupku mirenja, izmiritelj ili osoba koja na drugi način sudjeluje u postupku mirenja, uključivši i administrativno osoblje organizacije za mirenje, ne može se u bilo kojem drugom postupku, sudskom, arbitražnom, ili drugom postupku, pozivati na okolnosti ili predlagati kao dokaz sljedeće (članak. 12. st. 1. ZM):

1. činjenicu da je jedna od stranaka predlagala mirenje bila voljna sudjelovati u njemu,
2. stavove koje je stranka u postupku mirenja izrazila ili prijedloge koje je u tom postupku iznijela,
3. izjave o činjenicama ili priznanje zahtjeva ili činjenica izvršenih tijekom postupka mirenja, ako takve izjave ili priznanja nisu sastavni dio postignute nagodbe,
4. prijedloge koje je u postupku iznio izmiritelj,
5. činjenicu da je neka stranka u postupku pokazala spremnost prihvatiti prijedlog izmiritelja,
6. ispravu koja je pripremljena isključivo za potrebe postupka mirenja, ili ispravu za koju su se stranke u postupku mirenja sporazumjele da se neće koristiti niti u kojem drugom postupku.

Navedene odredbe se primjenjuju bez obzira na oblik informacije ili dokaza koji se u njemu spominju. Isto tako, u sudskom, arbitražnom drugom postupku, koji se vodi o istome ili drugome sporu neće se izvoditi dokazi niti uzimati u obzir okolnosti iz stavka 1. ovoga članka. Ako takav dokaz bude predložen, tijelo koje vodi postupak takav će prijedlog kao nedopušten odbaciti, a ako sudionik u postupku podnese ispravu ili da-1 de izjavu koja je u suprotnosti sa stavkom 1., tijelo koje vodi postupak 1 ne smije sadržaj tako stečene informacije koristiti u donošenju odluke.

U svakom slučaju, osoba koja postupi suprotno stavku 1. čl. 12. ZM odgovorna je za štetu koju time prouzroči, a može u postupku biti kažnjena i po osnovi zlorabe procesnih prava, ako tijelo koje vodi postupak ima takve ovlasti. Prethodno navedene odredbe ne odnose se na one dokaze ili obavijesti! koje su prema zakonu nužne za provedbu ili ovrhu postignute nagodbe.

Osim slučajeva koji su navedeni u stavku 1. čl. 12. ZM, drugi dokazi i izjave koji bi bili dopustivi u nekom drugom postupku neće postati nedopušteni zbog toga što su bili korišteni u postupku mirenja.

I konačno, ako se u postupku mirenja stranka pozivala na neku izjavu ili dokaz koji bi u drugome postupku mogla uskratiti, činjenica da je takva izjava ili dokaz korištena za svrhe mirenja ne znači ujedno i pristanak na korištenje takve izjave ili dokaza u drugome postupku.

1. 10. Tko ne može biti izmiritelj?¹⁶

Izmiritelj ne može biti sudac ili arbitar u sporu koji je bio ili jest predmet postupka mirenja, ili u nekom drugom sporu koji je proizašao iz toga pravnog odnosa ili u vezi s njim, dok odvjetnik koji je djelovao kao izmiritelj također ne smije u kasnijem postupku ili u postupku koji je u vezi s njim, zastupati stranke koje su sudjelovale u postupku mirenja.

¹⁶ Članak 13. ZM.

1. 11. Zastarijevanje prava zahtijevati ispunjenje obveze i mirenje¹⁷

Pokretanjem postupka mirenja ne prekida se zastara u odnosu na zahtjeve koji su predmet postupka mirenja, osim ako se stranke drukčije ne dogovore pisanim putem.

Kad je prema zakonu pravo na podnošenje zahtjeva za zaštitu prava tužbe u nekom sporu ograničeno prekluzivnim rokom, taj će se rok računati od dana kad je prijedlog za postupak mirenja odbijen ili se smatra odbijenim, odnosno kad je mirenje okončano bez sklapanja nagodbe.

Kako bi se spriječila zlouporaba, odnosno zlonamjerno vođenje postupka mirenja (dok potraživanje ne zastari), stranka je ovlaštena tijekom postupka mirenja svoja prava štiti i drugim sredstvima (prema odredbama Zakona o mirenju tijekom mirenja, stranke će se suzdržavati od pokretanja drugih postupaka, sudskih ili arbitražnih, za rješavanje spora o kojem se mirenje provodi, osim ako je to nužno za očuvanje njihovih prava; čl. 15.ZM).

Jedan od prijedloga prilikom izrade Nacrta Prijedloga ZM bio je u odredbe čl. 14. ZM uvesti zastoj zastarijevanja, ali držimo da nema zapreke da se stranke i u tom pravcu dogovore pisanim putem.

1. 12. Drugi postupci stranaka tijekom mirenja¹⁸

Tijekom postupka mirenja, stranke suzdržavati od pokretanja drugih postupaka, sudskih, odnosno arbitražnih, za rješavanje spora o kojem se mirenje provodi, osim ako je to nužno za očuvanje njihovih prava.

Ako su se stranke koje su se sporazumjele o provođenju mirenja izričito obvezale da tijekom točno određenoga vremenskog razdoblja ili do nastupanja točno određenog uvjeta neće pokretati ili nastavljati sudske, arbitražne ili druge postupke, takav sporazum ima obvezujući učinak. U tom slučaju, sud, arbitri ili druga tijela kod kojih se pokuša pokrenuti postupak, odbaciti će na zahtjev druge stranke akt kojim se postupak pokreće ili nastavlja kao preuranjen, osim ako bi, u svjetlu svih okolnosti spora, odgoda pokretanja ili nastavljanja postupka moglo voditi teškim i nepopravljivim posljedicama.

Ako stranke ne postignu nagodbu u postupku mirenja zbog nesuglasnosti o pravnim pitanjima, ali se sporazume o činjenicama, pisano zajedničko očitovanje stranaka o činjenicama obvezujuće je u eventualnim daljnjim postupcima ako su potpisi stranaka na zajedničkom očitovanju ovjereni kod javnog bilježnika.

1. 13. Upućivanje u postupak mirenja tijekom sudskog, upravnog ili drugog postupka

Tijekom sudskoga, upravnog ili drugog postupka tijelo koje vodi postupak može u sporovima iz članka 1. ZM. preporučiti strankama da pokrenu postupak mirenja u skladu s odredbama ovoga Zakona. Ako se stranke sporazumiju o provođenju postupka mirenja, tijelo koje postupak vodi nakon savjetovanja sa strankama odredit će rok na koji će se odgoditi daljnje poduzimanje radnji u postupku, a koji ne može biti dulji od 60 dana. Rok na koji je odgoda određena može se produljiti samo na sporazumni prijedlog svih stranaka u sporu.

¹⁷ Članak 14. i 15. ZM.

¹⁸ Članak 15. ZM.

Ako se u roku od 60 dana, odnosno u produljenom roku, ne postigne nagodba, tijelo koje vodi postupak nastaviti će ga, a do nove odgode radi pokušaja mirenja može doći samo na temelju sporazumnog zahtjeva svih stranaka u sporu.

1. 14. Troškovi mirenja

Stranke se s izmiriteljem mogu sporazumjeti da će mu platiti nagradu i naknadu troškova, a ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, svaka snosi svoje troškove, a zajedničke troškove postupka mirenja stranke snose na jednake dijelove.

2. KAKO POTAKNUTI ŠIRU PRIMJENU MIRENJA U SVAKODNEVNOJ PRAKSI?

Donošenjem ZM stvorene su formalne pretpostavke za pružanje učinkovitije pravne zaštite fizičkim i pravnim osobama u Republici Hrvatskoj. Uz takav pravni okvir svi zainteresirani subjekti trebaju uložiti značajne napore upravljene ka provedbi Zakona u svakodnevnoj praksi rješavanja sporova, pri čemu će možda najznačajniju ulogu odigrati upravo naši gospodarski subjekti, koji će vjerujemo kada se detaljnije upoznaju s prednostima postupka mirenja u odnosu na druge načine rješavanja sporova, a posebno u odnosu na sudski postupak, sa zadovoljstvom prihvatiti mirenje kao najpogodniji način rješavanja međusobnih sporova. Svakako, preduvjet za širu primjenu mirenja u praksi je i jačanje našeg gospodarstva, jer dok je god odugovlačenje postupka u svrhu odgađanja ispunjenja dužne obveze praksa, mirenje nema mnogo šansi.

Premda naš zakonodavac nije prihvatio početno predloženi pilot projekt mirenja pridruženog sudovima, kakvi projekti se uspješno razvijaju posljednjih nekoliko godina primjerice u Nizozemskoj i Sloveniji, držimo da ta okolnost ne smije biti ozbiljnijom zaprekom široj primjeni postupaka mirenja u Republici Hrvatskoj. Naime, upravo su naši državni sudovi rasadnici sporova pogodnih za mirenje, jer su oni gotovo jedina tijela kojima naši građani i gospodarstvenici povjeravaju rješavanje njihovih sporova.¹⁹ Upravo zbog te stečene snažne navike, gotovo inercije u postupanju stranaka, teško je već na samo početku očekivati široku primjenu postupka mirenja u rješavanju sporova. Upravo stoga držimo da je u svrhu široke primjene mirenja u praksi potrebno između ostaloga i zatražiti pomoć i osloniti se na suce, te tijela koja vode upravne i druge postupke, na što i upućuju odredbe čl. 16. ZM..

Naime, nisu svi sporovi pogodni za mirenje, pa bi upravo pri odabiru sporova u kojima će stranke na temelju svih okolnosti konkretnog slučaja biti upućene u mirenje, primjerice suci kao osobe koje predstavljaju autoritet za stranke, trebali odigrati značajnu ulogu kao svojevrsni poticatelji ovog načina alternativnog rješavanja sporova.²⁰ Na taj način pristupilo bi se upoznavanju što šireg kruga stručne i laičke javnosti o značaju i prednostima mirenja u odnosu na druge načine rješavanja sporova. Pored navedenog, stranke upućene u mirenje tijekom sudskog postupka imale bi neprekidno na umu da će u slučaju neuspjelog mirenja, međusobni spor moći riješiti sudskim putem, bez potrebe za dodatnim aktivnostima u tom pravcu i čekanjem

¹⁹ Udio arbitražnih postupaka u rješavanju sporova u Republici Hrvatskoj je zanemariv, oko 40 arbitražnih postupaka godišnje.

²⁰ "U međuvremenu se pokazalo da je tečaj o upućivanju naveo suce koji su ga pohađali na još, kvalitetnije nagodbe, a one koji to još nisu uradili, stimuliralo je da prilikom pojavljivanja stranaka prilikom nagađanja ipak istraže interese. Očekivanje je da se broj nagodbi kao posljedica ovog projekta neće smanjivati, nego upravo povećavati, dakle, suprotno od onoga čega su se neko pribijavali." M.Pel., *Upućivanje na mirenje u parničnom postupku: dodatna usluga ili neodređenost profesije?*

na u pravilu dugotrajni postupak raspoređivanja njihovog predmeta sucu i započinjanja rada na tom predmetu.

3. ZAKLJUČAK

Preopterećenost naših sudova brojnim predmetima i samim tim njihova neučinkovitost i sporost u pružanju pravne zaštite, te zbog toga prateće nezadovoljstvo stranaka i svekolike javnosti radom sudova, naprosto vapi za novim rješenjima. Jedna od mogućnosti upravljena ka popravljajući takvog stanja svakako je šira primjena u praksi brojnih oblika alternativnog rješavanja sporova. Mirenje kao specifični oblik posredovanja u sporu između stranaka, zbog svojih značajnih prednosti u odnosu na druge oblike alternativnog rješavanja sporova izraženih prije svega u potpunoj kontroli stranaka nad samim postupkom i njegovim rezultatom, predstavlja izvanredno rješenje. Stoga je potrebno uz neizostavnu pomoć države, poraditi na educiranju javnosti o svim pogodnostima i prednostima, koje pruža postupak mirenja kao alternativni način rješavanja sporova, sve s ciljem njegove što šire primjene u praksi. Odlična iskustva Nizozemske i Slovenije iz njihovih pilot projekata mirenja pridružene sudovima upućuju na ozbiljno promišljanje o uvođenju takvog projekta i u Republici Hrvatskoj.²¹

Članak objavljen:

- **Hrvatska pravna revija** broj 3, ožujak 2004., godina IV, str. 121-126.

21 "Premda svi započeti postupci medijacije još nisu okončani, procjenjuje se postotak uspješnosti medijacije od oko 40% od onih koji su upućeni u medijaciju tijekom parničnog postupka." M.Pel. o.c.; U pilot projektu medijacije pred Okrožnim sudišćem u Ljubljani u prvoj godini projekta 2001. sud je ponudio medijaciju u 420 predmeta, od kojih su obje stranke prihvatile medijaciju u 106 predmeta ili 25,2%. U 9 mjeseci druge godine projekta 2002., strankama je ponuđena medijacija u 647 predmeta, a stranke su prihvatile medijaciju u 182 predmeta ili 28,1% s tim što u vrijeme sastavljanja ovih podataka u još 198 predmeta još uvijek nije istekao rok za davanje suglasnosti za medijaciju. U 2002. 50% medijacija završilo je uspješno. U 9 mjeseci 2002. uspješno je završeno 55,8% medijacija, Valerija Jelen Kosi, *Report on Statistical data of The Pilot Programme of Alternative Dispute Resolution With Mediation At The District Court In Ljubljana, No Su 08020/2002*.